

Justis- og beredskapsdepartementet
Pb 8005 Dep
0484 OSLO

Vår dato: 24.05.2016
Vår referanse: 16/17956 - 2
Deres dato: 25.02.2016
Deres referanse: 16/1243

Høringssvar - evaluering av offentleglova

Landbruksdirektoratet (Ldir) viser til brev av 25.02.2016 fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD). Ldir gir med dette sitt høringssvar på evalueringen av offentleglova, levert av Oxford Research AS på oppdrag av JD.

Om formålet - meroffentlighet

I Landbruksdirektoratet har vi ikke opplevd noen vesentlig økning av antall innsynsforespørsler, men en viss økning kom i den første perioden etter at vi begynte å legge ut til OEP. Over tid har dette stabilisert seg på et relativt lavt nivå, ca 600 pr år, sammenlignet med andre med langt mer press som JD, FIN mfl. Vår ressursbruk er følgelig ikke svært krevende, selv om det unntaksvis kan komme henvendelser som tar noe tid, enten på grunn av en større prosess med fremfinning og/eller sladding.

Det vi erfarer er at de innsynsforespørsler vi mottar, oftest dreier seg om emne-relaterte saker når disse er i fokus, som naturskade- eller tilskuddssaker, fremfor en generell spredning av ulike forespørsler. Men vi kan se at det har vært en generell økning etter at den nye lovbestemmelsen kom i bruk. Dette tror vi skyldes en bevisstgjøring både hos informasjonseier og informasjonsbruker, om lovens intensjon om meroffentlighet, samt at tilgjengeligheten er blitt langt bedre med OEP.

Vår hovedregel er at dokumenter i størst mulig grad ikke skal forhåndsklassifiseres, for på den måten å møte kravet om meroffentlighet og bidra til at hvert dokument først tas til vurdering når det blir forespurt.

Vi har ikke egne innsyns-saksbehandlere, men har vurdert det slik at det er den saksbehandler som står sakens innhold nærmest, som er den beste til å foreta de nødvendige vurderinger. Innsynsrutinen er at det skal gis en egen begrunnelse i de tilfeller fullt innsyn ikke gis. Empiri viser at rutinen etterfølges.

Om organinterne dokumenter

Vi opplever også, som flere andre etater, at de organinterne saksdokumentene ikke i like stor grad kommer til journalen og dermed ikke til OEP. Det er ikke helt klart hva dette skyldes, men det skal undersøkes, slik at man kan komme frem til en bedre etterlevelse av lovens intensjon.

I de tilfeller der interne rutiner faktisk blir journalført, må det erkjennes at det til tider fremkommer at det er besørget en vag dokumentbeskrivelse, i den intensjon å prøve å unngå innsynsforespørsler. Dette gjelder forøvrig også for en del av de ordinære dokumentene.

Likevel oppleves det totalt sett, at det på grunn av en bevisstgjøring om reglene bak våre skriveregler (Fvl, Arkl og Offl), bidrar til en økt bruk av Websak-Fokus. Vi unngår nå i større grad enn tidligere at det blir opprettet og lagret dokumenter på andre fellesområder. Dette resulterer i at flere saker nå blir tilgjengeliggjort på OEP, noe som for øvrig også gjelder de ordinære dokumentene.

Om andre erfaringer ved praktisering av loven

1 – Anonyme henvendelser

Det kan til tider bli vanskelig å håndtere de anonyme forespørslene. Rent praktisk gir dette negativt utslag i de tilfeller der mailadresse mangler og hverken navn eller andre identifiserbare metadata fremkommer. Hvor skal man da sende dokumentet?

At «enhver» skal kunne be om innsyn fremstår tilforlatelig, men at det skal gis mulighet for å etterspørre anonymt fremstår noe mer uforståelig, da dette ikke er en praksis som ellers i offentlig forvaltning er vanlig. Dette behovet burde i så fall vært bedre forklart i lovens forarbeider, alternativt burde det vurderes å foreta en endring av bestemmelsen.

2 – OEP som verktøy

Ved en vurderingen av hvordan man får praktisert lovens formål, fremstår OEP i dag som en «propp i systemet». Dette fordi dagens format ikke tilfredsstiller kravet til meroffentlighet godt nok, når dette skal forstås som å gi brukere tilgang til dokumenter.

Ved å sørge for at brukere får rask tilgang til forvaltningens dokumenter, kan man redusere ressursbruken på innsynsforespørsler til kun å gjelde de dokumenter som vil trenge en ekstra vurdering (delvis innsyn, avslag). For å møte dette formålet, bør det derfor vurderes om man i tillegg til å bruke dagens versjon av OEP også skal legge ut egnede dokumenter (de som kan gis fullt innsyn) i fulltekst på egen nettside, slik flere kommuner i dag gjør.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Hilde Hordvik
seksjonssjef

Lene Berggraf-Larsen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:

Justis- og beredskapsdepartementet

Pb 8005 Dep

0484 OSLO